

Mishnah Arakin, chapter 9

משנה ערכין פרק ט

(1) If one sold his field at a time when Yoveil was in effect (see above 7:1) [however, one may not sell his field during the actual Yoveil year] he may not redeem it [even if the buyer agrees] until after two years as it says: “[You should purchase from your fellow-Jew according to the number of

א המוכר את שדהו בשעת היובל, אינו מתר לגאול פחות משתי שנים, שנאמר (ויקרא כה), במספר שני תבואת ימכר לך. היתה שנת שדפון וירקון או שביעית, אינה עולה מן המנין. נרה או הובירה, עולה לו מן המנין. רבי אלעזר אומר, מקרה לו לפני ראש השנה והיא מלאה פרות, הרי זה אוכל ממנה שלש תבואות לשתי שנים: ב מקרה לראשון במנה, ומכר הראשון לשני במאתים, אינו מחשב אלא עם הראשון, שנאמר (ויקרא כה),

years after the Yoveil ...] according to the number of years of the crop left till the following Yoveil shall he sell to you” (Leviticus 25:15) [thus the buyer is entitled to at least two years of a crop cycle]. If [among those two years] there was a year of draught or mildew, or a *shemittah*, it is not included in the count. If he only broke the ground [but did not plant] or left it fallow for a year [this is his own fault and] that year is included in the count. Rabbi Elazar says: If he sold it to him full of fruit, he enjoys three crops in two years [all agree with this view].

(2) If he [the owner] sold it to the first [buyer] for one hundred and the first [buyer] sold it to the second [buyer] for two hundred, then [when the seller wants to redeem his field] he only reckons [the price] according to the first [if, for

רבנו עובדיה מברטנורא

א המוכר את שדהו בשעת היובל. בשעה שהיובל נהג. אבל בשנת היובל עצמה אינו רשאי למכור, ואם מכר המכר בטל ומחזיר הדמים: אינו מותר לגאול. ואפילו נתרצה לוקח, אין שומעים לו, דכתיב (שם כה) במספר שנים אחר היובל תקנה, שתהא קנויה לו שתי שנים. ואם מהדר לה מקמי הכי, עובר בעשה. ומוכר נמי עובר בעשה אם גואלה קודם שתי שנים, דכתיב במספר שני תבואות ימכר לך. אבל לאחר שתי שנים אם רצה לפדותה פודה אותה בעל כרחו של לוקח ונותן לו לפי מה שמכרה, דכתיב (שם) וחשב את שני ממכרו, שמחשב כמה שנים משמכרה עד היובל, ומחלק הדמים לפי השנים, כגון אם מכרה עשר שנים לפני היובל במנה, נמצא שמכר פירות כל שנה ושנה בעשירית מנה, שהרי סתם מכירה אינה אלא עד היובל, שהתה ביד הלוקח חמש שנים ואחר כך בא מוכר לגאולה, מנכה לו לוקח חצי מנה: אינו עולה ממנין. שתי שנים. דהא שני תבואות כתיב, שתי שנים הראיין לתבואה תשהה ביד הלוקח. אבל היתה שנה הראויה לתבואה, ונרה היינו שחרשה ועשאה שדה ניר ולא זרעה, או הובירה שהניחה בור ואפילו ניר לא עשה בה, איהו דאפסיד אנפשיה, ועולה לו במנין שתי שנים: שלש תבואות לשתי שנים. אותה תבואה העומדת בה בשעת קניה, ושתי תבואות בשתי שנים שתעמוד בידו. ורבי אליעזר לא פליג אתנא קמא בהא אלא דברי הכל היא: ב אינו מחשב. המוכר כשבא לגאולה: אלא עם הראשון. ואותו חשבון ינכה לו כל שנה ושנה

example, he sold his field to the first for 100 *zuz* ten years before Yoveil that means that each year of use subtracts 10 *zuz* from the redemption price no matter what the second buyer purchased it for], since it states: “And recompense the man **to whom he had**

sold it”. If he sold it to the first [buyer] for two hundred [*zuz*] and the first sold it to the second for one hundred then [in this case he reckons [the price] only with the second for it says: “[And recompense] the **man** [to whom he had sold it”, **the man** is superfluous it could have said: “And recompense to whom he had sold it”, why does it say: To the man, to tell you that sometimes it goes to the **man** i.e., the man who currently is in possession of the field]. One may not sell a distant field in order [to obtain funds] to redeem a nearer one, nor may one sell a poor field in order to redeem one that is good, nor borrow money in order to redeem it, nor may one redeem by halves [all this is deduced from the verse: “And if a man does not have a redeemer, and **finds enough** means to afford its redemption then he may calculate the years ...” (ibid. verse 26), and **finds enough** means by himself, and not that he should borrow and **finds enough**, means he found something new that he did not have before and **finds enough** means one may not redeem by halves]. However, in the case of objects consecrated all these things are permitted. In this regard there are more stringencies attached to common

רבנו עובדיה מברטנורא

שאכלה, והמותר ישלם לו: **אשר מכר לו**. בגואל שדה ממכרו כתיב, והשיב את העודף לאיש אשר מכר לו: **לאיש אשר בתוכה**. שהוא מוצא עתה בתוך השדה כשבא לפדותה. ומנלן דדרשינן לקולא גבי מוכר ולא דרשינן לחומרא, גמרינן גאולה גאולה מעבד עברי, בשדה אחוזה כתיב (ויקרא ומצא כדי גאולתו, ובעבד עברי כתיב (שם) גאולה תהיה לו, מזה להלן להקל, אף כאן להקל. והתם מנלן דלהקל, דתניא, נמכר במנה והשביח ועמד במאתים, מנין שאין מחשבים אלא במנה וכמו שמגיע מאותו מנה לכל שנה כך מנכה לו, תלמוד לומר מכסף מקנתו. ומנין שאם נמכר במאתים והכסיף ועמד על מנה שאין מחשבים אלא במנה, תלמוד לומר כפי שניו, כלומר כפי מה שהוא שדה באותה שעה: **לא ימכור**. שדה רחוקה שיש לו, כדי שיגאל שדה זו שהיא בקרוב. וכן לא ימכור ברע כדי לגאול שדה זו שהיא יפה. ולא ילוה מאחרים כדי שיגאל. ואינו גואל חצי השדה שמכר אלא או גואל כולה או לא כלום. וכל הני יליפין מקרא דכתיב (שם) והשיגה ידו ומצא כדי גאולתו. והשיגה ידו, מעצמו ולא שילוה ויגאל. ומצא, משמע שימצא דבר שלא היה מצוי לו בשעה שמכר, פרט למוכר ברחוק כדי לגאול בקרוב, ברע כדי לגאול ביפה, שהיה מצוי לו בשעה שמכר. כדי גאולתו, (כדי גאולתו) הוא גואל ואינו גואל לחצאים: **ובהקדש מותר בכלן**. המקדיש שדהו מותר למכור שדה אחרת, או ללוות, כדי לגאלה, ואם אינו מספיק לגאול כולה יגאל חציה וכשתשיג ידו יגאל

property than there is to consecrated objects.

(3) [The verses state: “And when a man sells a residential house in a walled city, its redemption may be exacted until a full year passes after its sale. Its [period] of [possible] redemption will be [a year of] days. But if it is not redeemed by the end of a complete year, then that house which is in the city with a wall, will arise [and] permanently [become the property] of the one who purchased it [and] throughout his generations. It will not leave [his possession] in the Yoveil. But houses in open cities that do not have a wall surrounding them, are to be considered as the field of the Land. It may have [immediate] redemption and will leave [the purchaser's possession] in the Yoveil. (Leviticus 25:29-31).”]

If one sold a house among houses in a walled city [from the times of Yehoshua] he may redeem it at once and at any time during [the first] twelve months. [Now since during the time before the redemption the buyer lives in the house and when in fact it is redeemed he does not deduct anything for its use] this is a kind of interest and yet [since this is not a loan it is] not [prohibited as] interest. If the seller dies his son may redeem it. If the purchaser dies it may be redeemed from his son. One counts the year only from the time that he sold it, as it says: “Until a full year passes,” The [intercalary thirteenth] month is included. Rebbi says: He is [only] allowed a [lunar] year and its [extra solar] intercalary days [i.e., a

רבנו עובדיה מברטנורא

כולה: **ג הרי זה גואל מיד.** ואין דינו כדין שדה אחוזה שאינו גואל פחות משתי שנים: **הרי זה כמין רבית.** שכשמוחזיר לו מעותיו בתוך שנה ואין זה מנכה לו כלום נמצא שנשתמש בביתו בשכר המתנת מעותיו: **ואינה רבית** גמורה. דרבית לא מקריא אלא על ידי הלואה שודאי באה לידי רבית, שאינה נחלטת לעולם, ולא על ידי מכר שהרי אם לא יגאלנו ותחליט לו אין כאן רבית: **יגאל בנו.** בתוך שנה אם ירצה. אבל אחר שנה נחלט ואינו נגאל עוד, כדכתיב ואם לא יגאל עד מלאת לו שנה תמימה וגו': **משעה שמכר לו.** שאם מכרה ראוּבן לשמעון בניסן ושמעון ללוי באייר, בין שהגיע ניסן הוא נחלט, ואין מונין למכר שני אלא לראשון, שנאמר עד מלאת לו, דמשמע לזה שהיתה שלו: **להביא חודש העיבור.** שאם היתה שנה מעוברת, אינה נחלטת עד שלשה עשר חודש: **שנה ועיבורה.** בין בשנה פשוטה בין בשנה מעוברת נותנים לו שנת לבנה שהוא שנ"ד יום וימים שיתירים

full year means a solar 365 day year.

The *halachah* follows the Sages].

(4) If the last day of the twelve months has arrived and it was not redeemed, it becomes his abiding possession no matter whether he bought it or received it as a gift, as it says: [“Will arise and] permanently [become the property of the one who purchased it”]. In the beginning the buyer used to hide himself on the last day of the twelve months [so that the seller would not find him to effect a redemption]

thus the house might become his, but Hillel the Elder ordained that he the seller could deposit his [redemption] money in a chamber and break down the door and enter and that the other takes his money whenever he wants.

(5) [The verse states: “And when a man sells a residential house in a walled city”]. Whatever is within the wall [of the city, such as olive presses, bath-houses, towers, caves, etc.] is considered [as in a walled city and has the same law] as houses in a walled city with the exception of [open] fields [since it has to be somewhat similar to “a residential home”]. Rabbi Meir says: Fields [that are future building sites or used as a storage area for building materials are] also [included]. If a house was built into the wall — Rabbi Yehudah says: It is not considered as a house within the walled city but Rabbi Shimon says: Its

רבנו עובדיה מברטנורא

שנת חמה על שנת לבנה אחד עשר יום שבעבורן אנו מעברים השנה. והלכה כחכמים: ד ואחד הנותן במתנה. אם רצה לגאול בתוך שנתו יגאל, ואם לאו חלוט לו: היה נטמן. לוקח. ביום שנים עשר חודש. כדי שלא ימצאהו מוכר ליתן את מעותיו ויהא נחלוט לו: שיהא חולש. שיהא מטיל מעותיו ללשכת הקדש שבעורה: ויהא שובר את הדלת. של בית שמכר. ונכנס. חולש. כמו חולש על גוים (ישעיה ד): ה כל שהוא לפניו מן החומה. כגון בתי הבדים שעושין בהן שמן ובתי מרחצאות ומגדלים ובורות שיחין ומערות. דכתיב אשר בעיר, לרבות כל שבתוך העיר. יכול שאני מרבה את השדות, תלמוד לומר, הבית, פרט לשדות שאינן דומים כלל לבית: רבי מאיר אומר אף השדות. לאו שדות ממש קאמר רבי מאיר, דהא בית כתיב, ושדות לא דמי לבית, אלא קרקע של סלעים ומצולה שאינן ראויין לזריעה ועשוין לבנין הבית. מקום סלעים, ליטול משם אבנים לבנין. ומצולה,

רבי אומר, יתן לו שנה ועבורה: ד הגיע יום שנים עשר חדש ולא נגאל, היה חלוט לו, אחד הלוקח ואחד שנתן לו מתנה, שנאמר לצמיתות. בראשונה היה נטמן יום שנים עשר חדש שיהא חלוט לו. התקין הלל (הזקן), שיהא חולש את מעותיו בלשכה, ויהא שובר את הדלת ונכנס. אימתי שירצה הלה, יבוא ויטול את מעותיו: ה כל שהוא לפניו מן החומה, הרי הוא כבתי ערי חומה, חוץ מן השדות. רבי מאיר אומר, אף השדות. בית הבנוי בחומה, רבי יהודה אומר, אינו כבתי ערי חומה. רבי שמעון אומר, כתל

outer wall is regarded as its [city] wall [and is thus within the wall, the *halachah* follows Rabbi Yehudah].

(6) A city whose houses are built so tightly together that their roofs [touch each other and] form the city wall, or one that was not surrounded by a wall in the days of Yehoshua bin Nun [even though they presently are surrounded by a wall] are not considered as houses in a walled city [regarding the laws of redemption]. And these are considered houses in a walled city one that has [no less than] three courtyards with each courtyard having at least two houses, which are surrounded by a wall built in the times of Yehoshua bin Nun such as: The old fort near Tzippori, the fort of Gush Halab, Old Yodpat, Gamla, Gdod, Hadid Ono and Jerusalem and the like.

(7) Houses in courtyards [which are not in a walled city] have the advantages of houses in a walled city and the [added] advantages of fields: [How so?] They can be redeemed at once and at anytime within twelve months like houses in a walled city and they revert back to the owners at Yoveil, or at an earlier time taking

רבנו עובדיה מברטנורא

ליטול משם חול לבנין. ואין הלכה כר' מאיר: אינו כבתי ערי חומה. להיות נחלט בסוף שנה: כותל החיצון הוא חומתו. ונידון כבתי ערי חומה. והלכה כר' יהודה: ו שגגותיה חומתה. שלא הקיפה חומה אלא הקיפה בתים, ותכיפת הבתים זה לזה הן כחומה: אינה כבתי ערי חומה. דחומה כתיב, ולא שגגותיה חומתה: ושאינה מוקפת חומה מימות יהושע בן נון. אבל המוקפת חומה מימות יהושע אע"פ שאין לה חומה עכשיו נידון כבתי ערי חומה, דלוא חומה כתיב, מלא בוי"ו ואלוף דמשמע לו ומשמע לא, כלומר אין לו עכשיו והיה לו חומה קודם לכן, הוי נמי בית חלוט בה: שלש חצרות. שבכל אחת ואחת שני בתים, מקריא עיר: כגון קצרה. שם עיר קטנה שהיתה מרוץ לצפורי: והקרה שבגוש חלב וכו'. כל הנך דחשיב במתניתין ידועים שהיו מוקפות מימות יהושע בן נון. וירושלים דקחשיב במתניתין, קיימא לן דאין בית חלוט בירושלים. הלכך איכא למאן דאמר בגמרא דתרת ירושלים הוו ואין זו ירושלים הקדושה שאין הבית חלוט בה, אלא ירושלים אחרת שהיתה בארץ ישראל וגם היא מוקפת חומה מימות יהושע והיה הבית חלוט בה כשאר בתי ערי חומה: ז בתי החצרים. שאין להם לעיירות חומה: כח יפה. כדמפרש: ונגאלים מיד. שאין צריך לשהותו שתי שנים ביד הלוקח כשדות. דכתיב בהו גאולה תהיה לו, דמשמע מיד יגאלנו אם ירצה, והיינו כבתים של ערי חומה: ובגרעון כסף. שמנכה לו הלוקח לפי שנים ששהו בידו, כשדות, דבבתי החצרים

החיצון היא חומתו: ו עיר שגגותיה חומתה, ושאינה מוקפת חומה מימות יהושע בן נון, אינה כבתי ערי חומה. ואלו הן בתי ערי חומה, שלש חצרות של שני שני בתים מוקפות חומה מימות יהושע בן נון, כגון קצרה הישנה של צפורים, וחקרה של גוש חלב, ויודפת הישנה, וגמלא, וגדוד, וחדיד, ואונו, וירושלים, וכן פיוצא בהן: ז בתי החצרים, נותנים להם כח היפה שבבתי ערי חומה וכח היפה שבשדות, נגאלין, ונגאלין מיד, ונגאלין כל שנים עשר חדש כבתים, ויוצאים ביובל ובגרעון כסף כשדות. ואלו הן

deductions [according to the calculation of “how many years remain], like fields. The following are considered houses in open courtyards [a city in which there are] two courtyards [rather than the three required], each having two houses, even though they have been

בתי חצרים, שתי חצרות של שני שני בתים, אף על פי שמקפין חומה מימות יהושע בן נון, הרי אלו כבתי חצרים: ח ישראל שירש אבי אמו לוי, אינו גואל כסדר הזה. וכן לוי שירש את אבי אמו ישראל, אינו גואל כסדר הזה, שנאמר (ויקרא כה), כי בתי ערי הלויים, עד שיהא לוי ובערי הלויים דברי רבי.

surrounded by a wall since the days of Yehoshua bin Nun they are considered as houses in open courtyards [regarding the laws of redemption].

(8) [Scripture states regarding the Levites: “Command the Children of Israel that they shall give to the Levites from the inheritance of their possession cities in which to dwell, and open spaces around the cities you shall give to the Levites. ... And the cities which you shall give to the Levites, they shall be the six cities of refuge And in addition to them, you shall provide forty-two cities” (Numbers 35:2-6). Scripture also states: “And regarding the cities of the Levites, the houses of their inherited cities will forever have a redemption” (Leviticus 25:32).]

If an Israelite inherited [a house in a walled city of the Levites] from his mother's father who was a Levite, he cannot redeem it according to the order prescribed here [for Levites]. Also if a Levite inherited [a house in a walled city of Israelites] from his mother's father who was an Israelite he cannot redeem it according to the order prescribed here [for Levites], as it says [regarding the prescribed order]: “Because the houses of the cities of the Levites [are their inherited property among the children of Israel]” (Leviticus 25:33), thus the laws do not apply unless he is a Levite and only in the city of the Levites; these are the words of

רבנו עובדיה מברטנורא

כתיב על שדה הארץ יחשב, שיוצאים בגרעון כסף כשדות: שתי חצרות של שני שני בתים. עיר שאין בה אלא שתי חצרות אע”פ שהיא מוקפת חומה מימות יהושע נחשבין כבתי החצרים: ח ישראל שירש. בתי ערי חומה מאבי אמו לוי: אינו גואל כסדר הזה. בגמרא אמרו, תני, אינו גואל אלא כסדר הזה, והכי קאמר, אינו גואל כליום דכתיב בהו גאולת עולם תהיה ללויים, אלא כסדר הזה האמור בישראל שתהא נחלטת בסוף שנה: וכן לוי שירש את אבי אמו ישראל. אף הוא אינו גואל כלוי אלא כסדר הזה האמור בישראל. דלעולם אינו גואל כלוי עד שיהא לוי ובערי הלויים, דתרי קראי כתיבי, כתיב (ויקרא כה) כי בתי ערי הלויים היא אחוזתם, דמשמע דבערי הלויים תלה רחמנא, לאפוקי בן לוי שירש אבי אמו ישראל, וכתיב (שם) ואשר יגאל מן הלויים, דמשמע למקצת לויים נתתי רשות לגאול ולא כולם, לאפוקי בן לוי הבא מן הממזרת ומן הנתינה שאינו גואל לעולם.

Rebbi. However, the Sages say [it is not relevant whether the owner is a Levite or not, rather]: These things apply only to the **cities** of the Levites. [Scripture further states: “And these cities shall be for them to dwell in, and their open spaces shall be for their cattle, their property, and for all their needs. And the areas of open space for the cities which you shall give to the

וְחֻקֵּימִים אֹמְרִים, אֵין הַדְּבָרִים אֲמֹרִים אֶלָּא בְּעָרֵי הַלְוִיִּם. אֵין עוֹשִׂים שָׂדֵה מְגֻרָשׁ וְלֹא מְגֻרָשׁ שָׂדֵה, וְלֹא מְגֻרָשׁ עִיר וְלֹא עִיר מְגֻרָשׁ. אֲמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, בְּמַה דְּבָרִים אֲמֹרִים, בְּעָרֵי הַלְוִיִּם. אֲבָל בְּעָרֵי יִשְׂרָאֵל, עוֹשִׂין שָׂדֵה מְגֻרָשׁ, וְלֹא מְגֻרָשׁ שָׂדֵה, מְגֻרָשׁ עִיר וְלֹא עִיר מְגֻרָשׁ, כְּדִי שְׂלֵא יַחְרִיבוּ אֶת עָרֵי יִשְׂרָאֵל. הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם מוֹכְרִים לְעוֹלָם וְגוֹאֲלִים לְעוֹלָם, שְׁנַאמַר, גְּאֵלֶת עוֹלָם תִּהְיֶה לְלוֹיִם:

Levites shall extend from the wall of the city outward, one thousand cubits all around. You shall measure from outside the city, two thousand cubits on the eastern side, two thousand cubits on the southern side, two thousand cubits on the western side, and two thousand cubits on the northern side, with the city in the middle; this shall be for them the open spaces of the cities (Numbers 35:3-5). Thus the inner one thousand cubits surrounding the Levite cities were for complete open space to beautify the cities while the outer one thousand cubits was for fields and vineyards (see Rashi Numbers 35:4).] One may not turn a city's outer [planting] field into a city's [open] inner [field], nor may one turn a city's [open] inner field into a city's outer [planting] field. One may not turn a field into a city, nor a city into a field. Rabbi Elazar says: This applies only to the city of the Levites, but regarding cities of Israelites one may turn an outer field into a city's inner field [since, this adds beauty to the city, it encourages growth] but not a city's inner field into an outer planting field. One may turn a city's inner open field into a city, but one may not turn a city into an open field, so that they do not destroy the cities of Israel. The Priests and Levites may sell a house at any time and may redeem it at any time, as it says: “The houses of their inherited cities will forever have a right of redemption for the Levites” (Leviticus 25:32).

רבנו עובדיה מברטנורא

וכל שכן ישראל שירש את אבי אמו לוי, דישראל גמור הוא, שאינו גואל לעולם: **אין הדברים אמורים.** אין הדברים הללו דגאולת עולם אמורים: **אלא בערי הלוים.** אבל עד שיהא לוי לא בעינן. והלכה כחכמים: **מגרש.** מקום פנוי מכלום. אין בו בית ולא זורעים אותו אלא נוי הוא לעיר: **אין עושין שדה מגרש וכו'.** דכתיב (שם) ושדה מגרש עריהם לא ימכר, מאי לא ימכר, לא ישתנה: **כדי שלא יחריבו.** את ישוב הארץ: **מוכרים לעולם.** ולא כישראל שאינו יכול למכור פחות משתי שנים קודם דכתיב בהו (שם) במספר שני תבואות ימכר לך, אבל אלו מוכרים אפילו סמוך ליובל: **וגואלים לעולם.** אם בתי ערי חומה מכרו, אינן נחלטים בסוף שנה כבתי ערי חומה של ישראל. ואם שדות מכרו, אין צריכין לעמוד ביד הלוקח שתי שנים אלא גואלים מיד אם ירצו: